



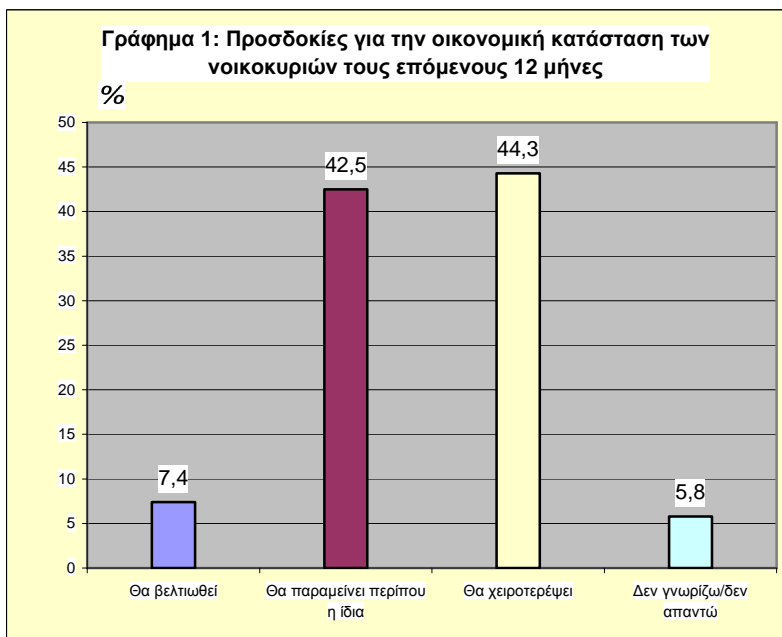
## Δ Ε Λ Τ Ι Ο   Τ Υ Π Ο Υ

### ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΕΤΟΥΣ 2008

#### Χρηματοπιστωτικός αποκλεισμός και υπερχρέωση των νοικοκυριών

Από την Ελληνική Στατιστική Αρχή ανακοινώνονται τα ακόλουθα αποτελέσματα για το χρηματοπιστωτικό αποκλεισμό και την υπερχρέωση των νοικοκυριών, που προέρχονται από τη δειγματοληπτική Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, έτους 2008 (European Union - Statistics on Income and Living Conditions), με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2007, που διενεργήθηκε κατά το χρονικό διάστημα Απριλίου-Ιουνίου 2008. Επιπλέον, για λόγους συγκρισιμότητας, παρατίθενται και τα αντίστοιχα στοιχεία από το σύνολο της έρευνας στα κράτη μέλη.

Πληροφορίες:  
Δ/ση Στατιστικών  
Πληθυσμού και  
Αγοράς Εργασίας  
Τμήμα Ειδικών  
Ερευνών  
Νοικοκυριών  
Γ. Ντούρος:  
τηλ.: 213 135 2174,  
fax: 213 135 2906  
e-mail:  
[geodouro@statistics.gr](mailto:geodouro@statistics.gr)



#### **A. Προβλέψεις για το μέλλον της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών**

- Το 44,3% πίστευε ότι η οικονομική του κατάσταση θα χειροτερέψει κατά τους επόμενους 12 μήνες, ποσοστό που εκτιμάται ως το υψηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, σε επίπεδο ΕΕ τα υψηλότερα ποσοστά όσον αφορά στην προσδοκία ότι «η οικονομική κατάσταση θα βελτιωθεί» παρατηρούνται στην Νορβηγία (27%) και στην Ισλανδία (26%), ότι «θα παραμείνει περίπου η ίδια» στο Βέλγιο και στη Δανία (65%), ότι «θα χειροτερέψει» στην Ελλάδα (44,3%), ενώ στο συγκεκριμένο ερώτημα απάντησαν με «δεν γνωρίζω / δεν απαντώ» κατά μεγαλύτερο ποσοστό οι Σουηδοί (35%).

#### **B. Τραπεζικοί λογαριασμοί και υπέρβαση πιστωτικού ορίου (υπερανάληψη) και χρηματοπιστωτικός αποκλεισμός**

- Παρατηρείται χαμηλή διεισδυτικότητα του τρεχούμενου τραπεζικού λογαριασμού, 27,5%, σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρώπης που ανέρχεται σε 84% (Πίνακας 2). Οι μεγαλύτερες αποκλίσεις από το μέσο όρο της ΕΕ παρατηρούνται στη Βουλγαρία (16%) και στη Ρουμανία (20%).
- Τα νοικοκυριά δεν διαθέτουν τρεχούμενο τραπεζικό λογαριασμό, διότι οι επιβαρύνσεις/χρεώσεις από τις τράπεζες είναι πολύ υψηλές (87%), δεν χρειάζονται τέτοιου είδους λογαριασμό και προτιμούν να συναλλάσσονται με μετρητά (86,8%), οι τράπεζες θα απέρριπταν την αίτησή τους (27%), δεν υπάρχουν υποκαταστήματα τράπεζας κοντά στον τόπο διαμονής ή εργασίας των μελών των νοικοκυριών (6,3%) ή έχουν κάνει αίτηση για χορήγηση λογαριασμού, η οποία απορρίφθηκε (4%) (Πίνακας 3).
- Μόνο το 4,5% των νοικοκυριών είχε κάνει υπέρβαση του πιστωτικού ορίου του (υπερανάληψη) σε κάποιον από τους τραπεζικούς του λογαριασμούς, όχι απαραίτητα τρεχούμενου (Πίνακας 4). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 8%, με υψηλότερα ποσοστά στη Σλοβενία (26%) και στη Γερμανία (24%) και με χαμηλότερο ποσοστό στη Λιθουανία (0%).
- Το 47,6% των νοικοκυριών έχει συνολικό οφειλόμενο ποσό από την υπέρβαση του πιστωτικού του ορίου (υπερανάληψη) των τραπεζικών λογαριασμών περισσότερο από το μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημά του (Πίνακας 5). Το υψηλότερο ποσοστό νοικοκυριών που οφείλει κάποιο ποσό από υπερανάληψη και που αποτελεί λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός τους εκτιμάται στην Πολωνία (81%), περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός τους στο Λουξεμβούργο (42%), περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός τους στην

Κύπρο (61%), και περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός τους, μετά την Ελλάδα, η Ιταλία (47%).

### **Γ. Πιστωτικές, χρεωστικές και κάρτες καταστημάτων**

- Το 42,2% των νοικοκυριών της Χώρας διαθέτει πιστωτική κάρτα ή κάρτα καταστημάτων (Πίνακας 6). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 42%, με υψηλότερο ποσοστό στην Ισλανδία (89%), στο Λουξεμβούργο και στη Νορβηγία (79%) και με τα χαμηλότερα ποσοστά στην Ουγγαρία (8%) και στη Ρουμανία (10%).
- Τα νοικοκυριά δεν διαθέτουν πιστωτική κάρτα ή εμπορική πίστωση, διότι δεν έχουν τη δυνατότητα να εξοφλήσουν το χρέος τους (81%), δεν έχουν ανάγκη να δανειστούν (72,3%), έχουν τη δυνατότητα να δανειστούν από συγγενείς και φίλους (31,1%), οι τράπεζες θα απέρριπταν την αίτηση για χορήγηση πίστωσης (10,9%), είχαν υποβάλει αίτηση για πίστωση η οποία απορρίφθηκε (2,2%), ή είχαν πίστωση αλλά αυτή η δυνατότητα δεν παρέχεται πλέον (0,8%) (Πίνακας 7).
- Χρεωστικό υπόλοιπο από αγορές με πιστωτική κάρτα έχει το 32,4% των νοικοκυριών (Πίνακας 8), που αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό στην ΕΕ μετά το Βέλγιο (34%). Αντίθετα, το μικρότερο ποσοστό εκτιμήθηκε (1%) στην Ιταλία, Αυστρία και Φινλανδία.
- Το 17,9% των νοικοκυριών έχει συνολική μηνιαία οφειλή από χρήση πιστωτικής κάρτας και/ή κάρτας καταστημάτων μέλους ή μελών τους περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός τους (Πίνακας 9). Το υψηλότερο ποσοστό που έχει χρεωστικό υπόλοιπο που αποτελεί λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού εκτιμάται στην Πολωνία (90%), περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στη Νορβηγία (49%), περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στην Αυστρία (52%) και στην Εσθονία και Κύπρο (50%), και περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στο Ηνωμένο Βασίλειο (43%).

#### **Δ. Δάνεια και πίστωση**

- Το 18,3% των νοικοκυριών έχει λάβει πίστωση ή δάνειο-εξαιρούνται τα δάνεια για την κύρια κατοικία- (Πίνακας 10). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 27%, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στο Λουξεμβούργο (50%) και στην Κύπρο (45%).

Από τα νοικοκυριά αυτά, έχουν λάβει πίστωση ή δάνειο για:

- Αγορά ή ανακαίνιση της δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας το 10,6% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 9%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στο Λουξεμβούργο και στην Ισπανία (21%) και το μικρότερο στη Ρουμανία (0%).
- Αγορά αγαθών με δόσεις, όπως leasing αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας ή άλλου τεχνικού εξοπλισμού, το 40,7% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 33%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στην Λεττονία (73%) και το μικρότερο στη Σουηδία (8%).
- Λόγους που σχετίζονται με την κατοικία (μικρές επισκευές, διακόσμηση, αγορά οικιακών συσκευών) το 37,6% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 30%, τα υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στη Σλοβακία (49%) και στην Πολωνία (44%), ενώ το μικρότερο στη Σουηδία (6%).
- Διακοπές και αναψυχή το 4,1% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 3%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στην Ιρλανδία (11%) και το μικρότερο στην Ουγγαρία (0%).
- Εκπαίδευση ή/και φροντίδα παιδιών το 6,3% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 7%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στην Ιρλανδία (62%) και το μικρότερο σε Βέλγιο, Τσεχία, Γερμανία και Εσθονία (0%).
- Λόγους υγείας το 4,4% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 2%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στη Βουλγαρία (9%) και το μικρότερο, κάτω από 1%, σε Τσεχία, Ιρλανδία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Σλοβακία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο.
- Επενδύσεις ή να ανοίξει δική του επιχείρηση το 11,2% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 8%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στη Φινλανδία (14%) και το μικρότερο σε Ρουμανία και Σουηδία (0%).
- Άλλους λόγους όπως μεταφορά υπολοίπων, πληρωμή άλλων χρεών, κάλυψη της υπέρβασης των πιστωτικών ορίων, πιστωτικές κάρτες κλπ. το 11,2% των νοικοκυριών (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 15%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στην Ολλανδία (39%) και το μικρότερο στη Λεττονία (4,2%).

## Ε. Εκπρόθεσμες / Ληξιπρόθεσμες οφειλές

- Το 3,6% των νοικοκυριών έχει οφειλές που δεν σχετίζονται με την κύρια κατοικία– (Πίνακας 12 ), ενώ και ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 4%.
- Το 14,3% των νοικοκυριών είχε συνολική τρέχουσα οφειλή για λογαριασμούς που δεν αφορούν στην κατοικία (δαπάνες για εκπαίδευση, υγεία κλπ.) περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός τους (Πίνακας 13). Το υψηλότερο ποσοστό νοικοκυριών που έχει συνολική τρέχουσα οφειλή λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός του εκτιμάται στη Δανία (99%). Αντίστοιχα, το υψηλότερο ποσοστό που έχει συνολική τρέχουσα οφειλή περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού εκτιμάται στη Λεττονία (45%), περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού σε Αυστρία, Ολλανδία και Ρουμανία (34%), και περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στη Σουηδία (56%).
- Το 9,5% των νοικοκυριών είχε συνολική τρέχουσα οφειλή για λογαριασμούς που αφορούν στην κατοικία (λογαριασμός ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ύδρευσης κλπ.) περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματός του (Πίνακας 14). Το υψηλότερο ποσοστό που έχει συνολική τρέχουσα οφειλή που αποτελεί λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού εκτιμάται στην Δανία (97%), ενώ περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στην Ολλανδία (54%), περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στη Γαλλία (34%), και περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στη Σουηδία (44%).
- Το 9,5% των νοικοκυριών είχε συνολική τρέχουσα οφειλή για αποπληρωμές άλλων δανείων ή πιστώσεων που δεν αφορούν στην κατοικία (αγορά αυτοκινήτου και άλλων διαρκών καταναλωτικών αγαθών κλπ.), περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού (Πίνακας 15). Το υψηλότερο ποσοστό που έχει συνολική τρέχουσα οφειλή που αποτελεί λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού εκτιμάται στο Ηνωμένο Βασίλειο (99%), ενώ περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στην Ισπανία (54%), περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στη Ρουμανία (42%), και περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού στη Σουηδία (56%).

### **ΣΤ. Μείωση συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος του νοικοκυριού**

- Το 17,3% των νοικοκυριών είχε σημαντική μείωση στο συνολικό ακαθάριστο εισόδημά του κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών (Πίνακας 16). Ο μέσος όρος στην ΕΕ ανέρχεται σε 16%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στη Ουγγαρία (25%) και το μικρότερο στη Ρουμανία (5%)
- Η απώλεια εργασίας/απόλυση λόγω πλεονάζοντος προσωπικού αποτελεί τον κυριότερο λόγο για τη μείωση του εισοδήματος των νοικοκυριών (29%) στη Χώρα μας (Πίνακας 17). Ο μέσος όρος στην ΕΕ της μείωσης του εισοδήματος λόγω απώλειας εργασίας ανέρχεται σε 26% ενώ της μείωσης εισοδήματος για άλλους λόγους σε 28%.
- Τα υψηλότερα ποσοστά ανά κυριότερο λόγο μείωσης εισοδήματος μεταξύ των χωρών της ΕΕ είναι: «απώλεια εργασίας» στην Εσθονία (37%), «αλλαγή των ωρών εργασίας ή των αποδοχών» στην Κύπρο (33%), «ανικανότητα για εργασία, ασθένεια ή αναπηρία» στην Ολλανδία και Σλοβενία (14%), «μητρότητα – γονική άδεια – φροντίδα παιδιών» στο Βέλγιο (14%), «συνταξιοδότηση» στη Γαλλία (14%), «διάλυση γάμου/διακοπή σχέσης» στη Νορβηγία (15%), «λοιπές αλλαγές στη σύνθεση του νοικοκυριού» στην Τσεχία (13%) και «άλλοι λόγοι» στην Ιταλία (61%).

## ΠΙΝΑΚΕΣ

**Πίνακας 1. Προσδοκίες για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού κατά τους επόμενους 12 μήνες**

%	
Θα βελτιωθεί	7,4
Θα παραμείνει περίπου η ίδια	42,5
Θα χειροτερέψει	44,3
Δεν γνωρίζω	5,8

**Πίνακας 2. Το νοικοκυριό έχει τρεχούμενο τραπεζικό λογαριασμό**

%	
Ναι	27,5
Όχι	72,5

**Πίνακας 3. Λόγοι για τους οποίους τα νοικοκυριά δεν διαθέτουν τρεχούμενο λογαριασμό**

Λόγοι	Ναι	Όχι
Το νοικοκυριό δεν χρειάζεται λογαριασμό και προτιμά να συναλλάσσεται με μετρητά	86,8	13,2
Οι επιβαρύνσεις/ χρεώσεις είναι πολύ υψηλές	87,0	13,0
Δεν υπάρχει υποκατάστημα τράπεζας κοντά στον τόπο διαμονής ή εργασίας των μελών του νοικοκυριού	6,3	93,7
Το νοικοκυριό έχει κάνει αίτηση για χορήγηση λογαριασμού, η οποία απορρίφθηκε	4,0	96,0
Οι τράπεζες θα απέρριπταν την αίτηση του νοικοκυριού	27,0	73,0

**Πίνακας 4. Το νοικοκυριό έχει κάνει υπέρβαση πιστωτικού ορίου (υπερανάληψη) σε κάποιον από τους τραπεζικούς του λογαριασμούς**

%	
Ναι	4,5
Όχι	95,5

**Πίνακας 5. Συνολικό οφειλόμενο ποσό από την υπέρβαση του πιστωτικού ορίου (υπερανάληψη) των τραπεζικών λογαριασμών του νοικοκυριού σε σχέση με το μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού**

Οφειλόμενο ποσό	%
Λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	12,8
Περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	15,9
Περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	23,6
Περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	47,6

**Πίνακας 6. Το νοικοκυριό διαθέτει πιστωτική/ες κάρτα/ες και/ή κάρτα/ες καταστημάτων**  
%

Ναι	42,2
Όχι	57,8

**Πίνακας 7. Λόγοι για τους οποίους το νοικοκυριό δεν έχει πιστωτική κάρτα ή εμπορική πίστωση**  
%

Λόγοι	Ναι	Όχι
Το νοικοκυριό δεν έχει την ανάγκη να δανειστεί	72,3	27,7
Το νοικοκυριό έχει τη δυνατότητα να δανειστεί από συγγενείς ή φίλους	31,1	68,9
Το νοικοκυριό δεν έχει τη δυνατότητα να εξοφλήσει το χρέος	81,0	19,0
Το νοικοκυριό είχε υποβάλει αίτηση για πίστωση, η οποία απορρίφθηκε	2,2	97,8
Το νοικοκυριό είχε πίστωση αλλά αυτή η δυνατότητα δεν παρέχεται πλέον	0,8	99,2
Οι τράπεζες θα απέρριπταν την αίτηση για χορήγηση πίστωσης στο νοικοκυριό	10,9	89,1



**Πίνακας 8. Το νοικοκυριό διαθέτει πιστωτική/ ες κάρτα/ ες και/ή κάρτα/ ες καταστημάτων με χρεωστικό υπόλοιπο**

%

Ναι	32,4
Όχι	67,6

**Πίνακας 9. Συνολική μηνιαία οφειλή του νοικοκυριού από χρήση πιστωτικής κάρτας και/ή κάρτας καταστημάτων μέλους ή μελών του νοικοκυριού σε σχέση με το μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού**

Οφειλόμενο ποσό	%
Λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	26,9
Περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	38,9
Περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	16,3
Περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	17,9

**Πίνακας 10. Το νοικοκυριό έχει λάβει πίστωση ή δάνειο για αγορές (εξαιρούνται τα δάνεια για κύρια κατοικία)**

%

Ναι	18,3
Όχι	81,7

**Πίνακας 11. Λόγοι που το νοικοκυριό έχει λάβει πίστωση ή δάνειο για:**

%

Λόγοι	Ναι	Όχι
Αγορά ή ανακαίνιση της δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας	10,6	89,4
Αγορά αγαθών με δόσεις (leasing, αυτοκινήτου, μοτοσικλέτας ή άλλου τεχνικού εξοπλισμού)	40,7	59,3
Λόγους που σχετίζονται με την κατοικία (μικρές επισκευές, διακόσμηση, αγορά οικιακών συσκευών)	37,6	62,4
Διακοπές/ διασκέδαση	4,1	95,9
Εκπαίδευση ή φροντίδα παιδιών	6,3	93,7
Λόγους υγείας	4,4	95,6
Επενδύσεις ή για να ανοίξει δική του επιχείρηση	11,2	88,8
Άλλους λόγους (μεταφορά υπολοίπων, πληρωμή άλλων χρεών, κάλυψη της υπέρβασης των πιστωτικών ορίων, πιστωτικές κάρτες κλπ.)	11,2	88,8

**Πίνακας 12. Οφειλές που δεν σχετίζονται με την κατοικία**

%

Ναι	3,6
Όχι	96,4

**Πίνακας 13. Συνολική τρέχουσα οφειλή για λογαριασμούς που δεν αφορούν στην κατοικία σε σχέση με το μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού**

Οφειλόμενο ποσό	%
Λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	34,6
Περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	32,8
Περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	18,3
Περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	14,3

**Πίνακας 14. Συνολική τρέχουσα οφειλή του νοικοκυριού για λογαριασμούς που αφορούν στην κατοικία σε σχέση με το μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού**

Οφειλόμενο ποσό	%
Λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	26,2
Περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	40,6
Περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	23,7
Περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	9,5

**Πίνακας 15. Συνολική τρέχουσα οφειλή του νοικοκυριού για λογαριασμούς άλλων δανείων ή πιστώσεων για αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών σε σχέση με το μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού**

Οφειλόμενο ποσό	%
Λιγότερο από το 10% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	27,2
Περισσότερο από το 10% και λιγότερο από το 33% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	42,7
Περισσότερο από το 33% και λιγότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	20,6
Περισσότερο από το 100% του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού	9,5

**Πίνακας 16. Σημαντική μείωση στο συνολικό ακαθάριστο εισόδημα του νοικοκυριού κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών**

%	
Ναι	17,3
Όχι	82,7

**Πίνακας 17. Κυριότερος λόγος για τη μείωση του εισοδήματος του νοικοκυριού**

%

Λόγος	%
Απώλεια εργασίας / απόλυση από την εργασία λόγω πλεονάζοντος προσωπικού	29,0
Αλλαγή ωρών εργασίας ή και των αποδοχών	16,9
Ανικανότητα για εργασία λόγω ασθένειας ή αναπηρίας	7,2
Μητρότητα – Γονική άδεια – Φροντίδα παιδιών	4,8
Συνταξιοδότηση	8,0
Διάλυση γάμου / διακοπή σχέσης	1,9
Λοιπές αλλαγές στη σύνθεση του νοικοκυριού	9,2
Άλλος λόγος	23,1

## ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

<b>Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions EU-SILC)</b>	<p>Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.</p>
<b>Νομικό πλαίσιο</b>	<p>Η έρευνα διενεργήθηκε με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 1177/2003.</p>
<b>Περίοδος αναφοράς του εισοδήματος</b>	<p>Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος.</p>
<b>Κάλυψη</b>	<p>Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.</p> <p><b>Εξαιρούνται από την έρευνα:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. Συλλογικές κατοικίες θα θεωρηθούν και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους.</li><li>• Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.</li></ul>
<b>Μεθοδολογία</b>	<p>Η έρευνα είναι δειγματοληπτική με σχεδιασμό rotational integrated design, που επιλέχτηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.</p> <p>Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.</p> <p>Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2001 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.</p> <p>Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1) Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.</li><li>2) Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους. Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες.</li></ol>

<b>Μέγεθος δείγματος</b>	<p>Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.</p> <p>Κατά το έτος 2008, η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 6.504 νοικοκυριών και σε 16.869 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων τα 14.123 ηλικίας 16 ετών και άνω. Ο μέσος όρος μελών υπολογίστηκε ανά νοικοκυριό στα 2,6.</p>
<b>Σταθμίσεις</b>	<p>Για την εκτίμηση των χαρακτηριστικών της έρευνας τα στοιχεία κάθε ατόμου και κάθε νοικοκυριού του δείγματος πολλαπλασιάστηκαν με έναν αναγωγικό συντελεστή. Ο αναγωγικός συντελεστής προκύπτει ως το γινόμενο των ακόλουθων τριών παραγόντων (σταθμίσεων):</p> <p>α) της αντίστροφης πιθανότητας επιλογής του ατόμου, που συμπίπτει με την αντίστροφη πιθανότητα επιλογής του νοικοκυριού,</p> <p>β) του αντίστροφου του ποσοστού απόκρισης των νοικοκυριών εντός του στρώματος,</p> <p>γ) ενός διορθωτικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπο ώστε:</p> <p>ι) Η εκτίμηση των ατόμων, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, που θα προκύψει ανά γεωγραφική περιφέρεια να συμπίπτει με τον αντίστοιχο αριθμό που υπολογίστηκε με προβολή για την περίοδο αναφοράς της έρευνας και βασίστηκε στη Φυσική Κίνηση Πληθυσμού (Απογραφή Πληθυσμού 2001 και Γεννήσεις, Θάνατοι, Μετανάστευση).</p> <p>ii) Η εκτίμηση των νοικοκυριών, κατά τάξη μεγέθους (1, 2, 3, 4 ή 5+ μέλη) και κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς, να συμπίπτει με αυτή του έτους αναφοράς που υπολογίστηκε με προβολή βασισμένη στη διαχρονική τάση της Απογραφής Πληθυσμού των ετών 1991 και 2001.</p>
<b>Εισόδημα</b>	<p>Για τον υπολογισμό του συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.</p> <p>Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Το εισόδημα από εργασία</li> <li>• Το εισόδημα από περιουσία</li> <li>• Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις</li> <li>• Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά</li> <li>• Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης</li> </ul> <p>Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτοαπασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κλπ.), δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος, μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που, ενδεχομένως, επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.</p>
<b>Ορισμοί και έννοιες</b>	<p><b>Τρεχούμενος τραπεζικός λογαριασμός</b> θεωρείται ο λογαριασμός καταθέσεων που παρέχει δυνατότητες διαχείρισης χρημάτων σε καθημερινή βάση, όπως για παράδειγμα διάφορες ευέλικτες μεθόδους πληρωμής που επιτρέπουν στους πελάτες να διανέμουν χρήματα άμεσα σε τρίτους. Στις συνήθεις υπηρεσίες που παρέχονται από τρεχούμενους λογαριασμούς περιλαμβάνονται η έκδοση μπλοκ επιταγών, η δυνατότητα πραγματοποίησης πάγιων εντολών και αυτόματης χρέωσης και πληρωμής μέσω χρεωστικής κάρτας. Ο λογαριασμός καταθέσεων ταμειωτηρίου δεν συνιστά τρεχούμενο λογαριασμό όταν δεν παρέχονται οι δυνατότητες αυτές.</p> <p><b>Υπέρβαση του πιστωτικού ορίου - υπολοίπου του τραπεζικού λογαριασμού (υπερανάλυση):</b> το νοικοκυριό έχει, επί του παρόντος, αρνητικό υπόλοιπο σε, τουλάχιστον, έναν από τους τραπεζικούς λογαριασμούς του λόγω οικονομικών δυσκολιών (επείγουσα ανάγκη χρημάτων, οι δαπάνες υπερβαίνουν τα έσοδα κλπ.). Το οφειλόμενο ποσό βαρύνεται με τόκο. Ο τραπεζικός λογαριασμός δεν είναι απαραίτητο να είναι τρεχούμενος λογαριασμός.</p> <p>Οι <b>πιστωτικές κάρτες</b> (Visa, MasterCard, Diners κλπ.) παρέχουν στον κάτοχό τους τη δυνατότητα να πραγματοποιεί αγορές αγαθών και υπηρεσιών χωρίς άμεση καταβολή της αξίας τους εντός, βέβαια, των πιστωτικών ορίων τους, από επιχειρήσεις που είναι</p>

συμβεβλημένες με τον τραπεζικό οργανισμό που τις εξέδωσε. Τα χρήματα δανείζονται στους κατόχους, μεταξύ του χρόνου που αγοράζουν αγαθά και του χρόνου της πλήρους αποπληρωμής του ποσού αυτού. Το νοικοκυριό λαμβάνει μηνιαία ανάληψη των συναλλαγών που πραγματοποιεί με πιστωτική κάρτα, στην οποία αναγράφεται εκτός από το συνολικό οφειλόμενο ποσό, το ελάχιστο ποσό καταβολής χρημάτων.

Η **χρεωστική κάρτα** δεν είναι πιστωτική. Τα χρήματα που χρεώνονται στη χρεωστική κάρτα αφαιρούνται αμέσως από τον λογαριασμό με τον οποίον αυτή είναι συνδεδεμένη.

Οι **κάρτες καταστημάτων** είναι πιστωτικές κάρτες που εκδίδονται από μία επιχείρηση / κατάστημα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αγορές μόνο στη συγκεκριμένη επιχείρηση / κατάστημα.

**Οφειλόμενο υπόλοιπο** θεωρείται το ποσό που το νοικοκυριό δεν έχει καταβάλει «στο τέλος του μήνα», δηλαδή ολόκληρο το ποσό (νέο υπόλοιπο) που οφείλεται σε λογαριασμούς πιστωτικών καρτών ή καρτών καταστημάτων.

Οι **πιστώσεις και τα δάνεια** περιλαμβάνουν οποιεσδήποτε εμπορικές πιστώσεις ή δάνεια με προγραμματισμένη εξόφληση βάσει χρονοδιαγράμματος, με εξαίρεση τα ενυπόθηκα δάνεια για κύρια κατοικία. Δεν περιλαμβάνονται οι δυνατότητες υπερανάληψης, οι πιστωτικές κάρτες ή οι κάρτες καταστημάτων με μη προγραμματισμένη εξόφληση, καθώς, επίσης, και δανεισμός από φίλους και συγγενείς (άτυπη πίστωση).

**Εκπρόθεσμες / ληξιπρόθεσμες οφειλές** (λογαριασμοί κοινής ωφέλειας, ενοίκια, πληρωμή χρεών / υποθηκών) θεωρούνται τα ποσά που οφείλονται και δεν έχουν εξοφληθεί εμπρόθεσμα, κατά τους τελευταίους 12 μήνες, για οικονομικούς λόγους.

**Συνολικό ποσό των τρεχουσών ληξιπρόθεσμων οφειλών** θεωρείται το συνολικό ποσό των τρεχουσών οφειλών του νοικοκυριού, οι οποίες δεν κατέστη δυνατόν να εξοφληθούν εμπρόθεσμα.

**Λογαριασμοί / πληρωμές που σχετίζονται με τη στέγαση** θεωρούνται το ενοίκιο, η εξόφληση δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και οι λογαριασμοί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (νερό, ηλεκτρικό, αέριο, θέρμανση κλπ.)

**Εξόφληση λοιπών δανείων και πιστώσεων** θεωρούνται τα χρηματικά δάνεια (εκτός δανείων αγοράς κύριας κατοικίας) ή οι δόσεις για μίσθωση και εξαγορά και άλλα συναφή (π.χ. κατάλογοι παραγγελιών μέσω ταχυδρομείου, χρηματοδότηση για την αγορά αυτοκινήτου κλπ.). Περιλαμβάνονται επίσης οι ελάχιστες εξοφλήσεις πιστωτικών καρτών ή καρτών καταστημάτων.

**Άλλοι λογαριασμοί του νοικοκυριού που δεν σχετίζονται με τη στέγαση**, όπως για εκπαίδευση, υγεία κλπ.

#### Παραπομπές

Περισσότερες πληροφορίες (πίνακες, γραφήματα, μεθοδολογία) σχετικά με την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών της Χώρας μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της ΕΛ.ΣΤΑΤ. [www.statistics.gr](http://www.statistics.gr), στο σύνδεσμο «Στατιστικά Θέματα > Εισόδημα – Δαπάνες Νοικοκυριών».